

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Pavla Farkaša na verejnom zasadnutí konanom dňa 16. septembra 2010 v Bratislave, v trestnej veci proti obžalovanému **A. B.**, pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 a iné, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 22. apríla 2009, sp. zn. BB-3Tš 27/06, rozhodol

t a k t o:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok **s a z r u š u j e** vo výroku o treste.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sa obžalovanému **A. B.**, nar. X., bytom T.

u k l a d á

podľa § 160a ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 s použitím § 35 ods. 1, § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 sa mu výkon uloženého trestu podmiennečne odkladá na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 49 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 sa obžalovanému ukladá trest zákazu činnosti vykonávať verejnú funkciu vo výmere 3 (troch) rokov.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom samosudcu Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, bol obžalovaný A. B. uznaný za vinného zo spáchania trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 v jednočinnom súbehu s trestným činom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 na tom skutkovom základe ako je to uvedené v jeho výrokovej časti.

Špeciálny súd za to uložil obžalovanému podľa § 160a ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 trest odňatia slobody vo výmere tri roky, pričom ho zaradil pre výkon trestu podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 do I. nápravno výchovnej skupiny. Súčasne mu uložil podľa § 49 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 aj trest zákazu činnosti vykonávať verejnú funkciu na dobu troch rokov.

V zákonnej lehote určenej v ustanovení § 248 ods. 1 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 podal obžalovaný proti tomuto rozsudku prostredníctvom svojho obhajcu odvolanie.

V dôvodoch svojho odvolania podaného prostredníctvom obhajcu dôvodil najmä, že nesúhlasí s napadnutým rozhodnutím, pretože sa necíti byť vinným zo spáchania skutku kladeného mu za vinu. Nie je pravdou, že by prijal od A. L. úplatok za nepostihnutie jeho syna za priestupok, ktorého sa dopustil pri jazde skútrom v cestnej premávke. V esenciálnych častiach odôvodnenia odvolania uviedol argumentáciu, ktorú prezentoval už vo svojich obhajobných tvrdeniach počas súdneho konania.

Poukázal na predchádzajúce uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 2. júla 2007, sp. zn. 3 Toš 8/2007, ktorým bola vec vrátená prvostupňovému súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie a ktorým bolo nariadené vykonanie ďalšieho dokazovania. Ani po tom však podľa jeho názoru neboli odstránené rozpory vo výpovedi svedka A. H. Ďalej obžalovaný poukázal na výpovede svedkov pplk. Mgr. J. V. a T. P., ktorí obaja potvrdili skutočnosť, že na hrádzu, kde malo podľa výpovede svedka H. dôjsť k odovzdaniu sumy 500 Sk, nebolo možné dostať sa s motorovým vozidlom. Svedok P. popísal konflikt medzi ním a svedkom H., ktorý bol motívom jeho konania voči jeho osobe.

S poukazom na uvedené okolnosti obžalovaný navrhol, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a aby ho spod obžaloby oslobodil.

Zástupkyňa Úradu špeciálnej prokuratúry Generálneho prokurátora Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu sa v celom rozsahu stotožnila s rozsudkom Špeciálneho súdu, ktorý považuje za správny a zákonný. Navrhla preto, aby najvyšší súd odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe podaného odvolania obžalovaným podľa § 254 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo. Zistil, že Špeciálny súd, pokiaľ ide o výrok o vine obžalovaného rozhodol správne a v súlade so zákonom.

V rámci zisťovania a ustálenia skutkového stavu, krajský súd vykonal na hlavnom pojednávaní všetky potrebné a dostupné dôkazy a to aj v rámci doplnenia dokazovania v intenciách predchádzajúceho rozhodnutia najvyššieho súdu zo dňa 2. júla 2007, sp. zn. 3 Toš 8/2007, tieto následne jednotlivo aj vzájomne vyhodnotil a dospel tak ku správnym a úplným skutkovým záverom, ktoré aj podľa názoru odvolacieho súdu plne zodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania. V odôvodnení napadnutého rozsudku potom prvostupňový súd vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými právnymi úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia rozsudku je tiež zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky si preto v celom rozsahu osvojil skutkové závery prvostupňového súdu a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku. Aj podľa názoru odvolacieho súdu predmetný skutok sa stal tak, ako to správne zistil a ustálil na základe vykonaného dokazovania Špeciálny súd.

Odvolacie námietky obžalovaného A. B. prezentované v tom zmysle, že zo spáchania žalovanej trestnej činnosti sa necíti byť vinným najvyšší súd nepovažoval za dôvodné, pretože takáto jeho obhajoba bola vykonaným dokazovaním jednoznačne vyvrátená. Najvyšší súd nemá pochybnosti o tom, že skutok tak ako je uvedený vo výrokovej časti napadnutého rozsudku obžalovaný spáchal.

Z výsledkov vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva záver, že obžalovaný v inkriminovanom čase ako starší inšpektor polície počas výkonu služby prevzal úplatok 1000 Sk (33,19 eur) od A. L. staršieho za nepostihnutie jeho syna za priestupok, ktorého sa dopustil pri riadení malého motocykla.

Skutkový stav bol súdom prvého stupňa správne ustálený najmä na základe výpovedí svedka A. H., ktorý v predmetnej veci konal ako agent podľa § 117 Tr. por. Menovaný bol v priebehu trestného konania opakovane vypočutý, pričom vo všetkých svojich výpovediach jednoznačne potvrdil korupčné konanie obžalovaného, ktorého okolnosti podrobne popísal. V súlade s názorom prvostupňového súdu, aj najvyšší súd považuje výpoveď menovaného svedka za pravdivú, pretože v priebehu celého trestného konania nevyšla najavo žiadna relevantná skutočnosť, ktorá by výpoveď svedka v jeho zásadných tvrdeniach spochybňovala. Výpoveď svedka nie je možné spochybníť ani na základe výpovedí svedkov A. P., T. H., prípadne svedka T. P., ktorí ako bývalí kolegovia obžalovaného uviedli, že medzi obžalovaným a svedkom H. zaregistrovali určité napätie, resp. slovnú hádku. Práve týmito skutočnosťami a snahou po pomste obžalovaný v rámci svojej obhajoby vysvetľoval dôvod svojho obvinenia zo strany A. H.

V súlade s názorom súdu prvého stupňa ani odvolací súd nepovažuje konflikt medzi obžalovaným a svedkom H. za tak vážny a natoľko vygradovaný, aby bolo možné jeho výpoveď na základe týchto okolností spochybníť a prijať obhajobnú argumentáciu obžalovaného založenú na tvrdení, že bol svedkom zo spáchania korupčného deliktu krivo obvinený. Sám obžalovaný potvrdil, že sa jednalo viac o osobné problémy, resp. určité nezrovnalosti súvisiace s inými predstavami o pracovnej činnosti svojho mladšieho kolegu,

avšak tieto neboli takého charakteru, aby o tom podal informáciu svojmu nadriadenému svedkovi pplk. Mgr. J. V. Tento vo svojej výpovedi uviedol, že o žiadnom konflikte medzi obžalovaným a A. H. nemal vedomosť.

V danej súvislosti nie menej významnou skutočnosťou je, že svedok A. H. po započatí svojej činnosti agenta dňa 1. júla 2004 pôsobil na Obvodnom oddelení Policajného zboru R. len necelý mesiac. K predmetnému prípadu došlo dňa 10. júla 2004, teda už po veľmi krátkom pôsobení na danom oddelení polície. Podľa výpovede svedka sa jednalo o prvú, alebo druhú službu s obžalovaným A. B. V rámci úradného postupu o udalosti podal správu svojmu riadiacemu dôstojníkovi a odovzdal sumu 500 Sk, ktorú prevzal ako podiel na prevzatom úplatku.

Neobstoja ani obhajobné argumenty obžalovaného založené na tvrdení, že by svedok H. vypovedal len o skutočnostiach, ktoré boli napísané v úradných záznamoch a o iných skutočnostiach, najmä akým spôsobom sa mal odovzdávať úplatok a na akom mieste sa mali peniaze deliť nepovedal nič a že opätovné vypočutie svedka len prehĺbilo jeho nedôveryhodnosť.

Z pohľadu komplexného hodnotenia všetkých vo veci vykonaných dôkazov, obhajoba obžalovaného a jeho interpretácia zásadných tvrdení svedka vyznieva skôr len ako jeho subjektívna dedukcia určitých okolností a javí ako účelová, urobená zrejme v snahe vyhnúť sa následkom trestnej zodpovednosti.

Svedok A. H. popísal spôsob prevzatia úplatku ako aj miesto a spôsob jeho rozdelenia a pokiaľ nevedel celkom presne označiť miesto, na ktorom mu obžalovaný polovicu peňažnej sumy odovzdal, tak to riadne a logicky vysvetlil jednak krátkym pôsobením na Obvodnom oddelení Policajného zboru v R. a jednak malou znalosťou miestnych terénnych pomerov.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Špeciálny súd nepochybil ani pri právnom posúdení konania obžalovaného, keď tohto uznal za vinného zo spáchania trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 v jednočinnom súbehu s trestným činom zneužívania právomoci verejného činiteľa a v tomto smere poukazuje v plnom rozsahu na dôvody napadnutého rozsudku.

Na druhej strane prvostupňový súd sa náležite nevysporiadal s otázkou trestu uloženého obžalovanému A. B. Pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 je stanovená trestná sadzba trestu odňatia slobody vo výmere od troch do osem rokov. Odvolací súd považuje uložený trest odňatia slobody obžalovanému, aj keď na spodnej hranici trestnej sadzby vo výmere troch rokov, i tak za neprimerane prísny a to najmä vzhľadom na neprimeranú dĺžku trestného konania v dôsledku jeho pried'ahov zo strany orgánov činných v trestnom konaní.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že obžalovaný spáchal trestnú činnosť v polovici roku 2004 a trestné stíhanie bolo pre tento skutok začaté dňa 1. februára 2006. Obžaloba bola podaná Špeciálnemu súdu v Pezinku dňa 22. septembra 2006, ktorý vydal trestný rozkaz dňa 26. októbra 2006. Na základe odporu podaného obžalovaným určil súd termín hlavného pojednávania dňa 5. marca 2007 na 17. apríla 2007. Odsudzujúci rozsudok bol potom vyhlásený dňa 2. júla 2007. Na základe odvolania obžalovaného bol rozsudok špeciálneho súdu uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. októbra 2008 zrušený a vec bola vrátená prvostupňovému súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie. Následne vykonal špeciálny súd na hlavnom pojednávaní v intenciách rozhodnutia najvyššieho súdu dokazovanie a dňa 22. apríla 2009 vyniesol odsudzujúci rozsudok.

Predmetná vec bola predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolaciemu dňa 10. júla 2009. Z rozboru priebehu konania vyplýva, že od spáchania trestného činu uplynulo viac ako 6 rokov.

Primeranosť dĺžky konania nemožno vyjadriť číselne v zmysle určenia lehoty jeho trvania, ale je nutné túto skúmať a preverovať pri každom prípade jednotlivo vo svetle konkrétnych okolností vecí. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že kritériami, podľa ktorých možno posudzovať primeranosť dĺžky trestného konania sú charakter prejednávanej veci, najmä jej zložitosť, závažnosť, rozsiahlosť či obťažnosť dokazovania, spôsob správania účastníkov v priebehu konania, prípadné zvláštne okolnosti, ktoré môžu spôsobiť pried'ahy v konaní. Pri uvážení vyššie uvedených kritérií má najvyšší súd za to, že vec obžalovaného A. B. v primeranej lehote prerokovaná nebola.

V danej súvislosti je treba uviesť, že trestnú činnosť obžalovaného nie je možné označiť za rozsiahlu (trestne stíhaná je jedna osoba pre jeden trestný skutok) a zložitosť tohto prípadu neprekračuje rámec obdobných trestných vecí. Taktiež proces dokazovania

v posudzovanej veci nevykazuje rysy výnimočnosti spôsobujúcou potrebu konať trestné stíhanie po dobu dlhšiu než je obvyklé.

Pokiaľ sa týka správania obžalovaného A. B. v priebehu konania treba uviesť, že on sám neprispel k predĺženiu konania, avšak príčinami týchto predĺžení v každom jednotlivom prípade bola najmä neúčast' niektorých svedkov na hlavných pojednávaniach ako aj skutočnosť, že odsudzujúci rozsudok zo dňa 2. júla 2007 bol odvolacím súdom zrušený a vec bola vrátená prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie s tým, že na hlavnom pojednávaní bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie. Na základe uvedeného je teda možné zhrnúť, že predĺženie trestného konania v neúmernom rozsahu zapríčinili a rozhodujúcim spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku trestného konania viaceré skutočnosti stojace mimo vôle obžalovaného.

Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že zo strany orgánov činných v trestnom konaní nepochybne došlo k neprimeraným priet'ahom v konaní, čím bolo porušené právo obžalovaného A. B. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Z tohto pohľadu Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval za potrebné kompenzovať porušenie práva na primeranú dĺžku konania zmiernením trestu obžalovaného. Ako je to zrejmé z odôvodnenia napadnutého rozsudku špeciálny súd, ktorý rozhodoval o treste ukladanom obžalovanému, pri svojich úvahách o spôsobe a rozsahu jeho potrestania dĺžku jeho trestného stíhania opomenul, keď v časti pojednávajúcej o rozhodovaní o treste obžalovaného neuviedol dĺžku trvania trestného stíhania, ako faktor spôsobilý ovplyvniť ukladaný trest či jeho výšku. Odvolací súd trest odňatia slobody, hoc aj uložený obžalovanému na spodnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby (na tri roky nepodmienečne) považuje za neprimerane prísny.

Podľa § 2 ods. 4 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 orgány činné v trestnom konaní musia trestné veci prejednávať čo najrýchlejšie a musia dôsledne zachovávať občianske práva zaručené ústavou.

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom.

Ak by konanie prebiehalo bez prietáhov, došlo by k jeho skončeniu v primeranej lehote a nie až po viac ako šiestich rokoch od spáchania skutku.

Týmito úvahami sa riadil Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, keď dospel k záveru, že trest vymeraný obžalovanému A. B. na dolnej hranici trestnej sadzby je zrejme neprimeraný, najmä vzhľadom na dĺžku času, ktorý uplynul od spáchania prerokúvanej trestnej činnosti a tiež vzhľadom na dĺžku trestného konania, ktoré nezavinením obžalovaného trvalo vyše šiestich rokov.

Podľa § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 ak má súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a za to, že by použitie trestnej sadzby odňatia slobody ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a že možno účel trestu dosiahnuť i trestom kratšieho trvania, môže znížiť trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky mal pri ukladaní trestu odňatia slobody obžalovanému na zreteli ustálenú súdnu prax, podľa ktorej pod okolnosťami prípadu treba rozumieť nie len okolnosti činu, ale aj tie ďalšie okolnosti, ktoré nemajú súvislosť len so samotným skutkom a jeho právnym posúdením, ale aj s jeho prerokúvaním podľa ustanovení Trestného poriadku.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok špeciálneho súdu zrušil v časti výroku o treste a s prihliadnutím na § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovanému podľa § 160a ods. 2 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 1, § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 uložil úhrnný trest odňatia slobody na dva roky s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní dvoch rokov (podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol takto v presvedčení, že takto uložený trest splní svoj účel tak z hľadiska prevýchovnej požiadavky zákona, ako aj z hľadiska naplnenia požiadaviek špeciálnej i generálnej prevencie.

Pri ukladaní trestu odvolací súd vzal do úvahy aj predchádzajúci spôsob života obžalovaného, ktorý sa už nedopustil v predchádzajúcom období žiadnej protiprávnej činnosti.

Obžalovaný sa dopustil trestnej činnosti pri plnení úloh spoločnosti a štátu uplatňujúc právomoci príslušníka policajného zboru, teda spáchal delikt v súvislosti s výkonom funkcie verejného činiteľa, a preto odvolací súd pri ukladaní trestov obžalovanému podľa § 49 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 uložil aj trest zákazu činnosti vykonávať verejnú funkciu vo výmere troch rokov, tak ako to učinil v napadnutom rozsudku už aj prvostupňový súd. Aj najvyšší súd považuje uložený trest zákazu činnosti za správny a primeraný, zodpovedajúci všetkým rozhodujúcim zákonným kritériám.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol na základe odvolania obžalovaného A. B. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 16. septembra 2010

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Pavol Farkaš

Za správnosť vyhotovenia : Alžbeta Kóňová